

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.005.07.2015

I/15/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli I/15/005 – Zapewnienie warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontrolerzy Katarzyna Kuzioła, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98495 z dnia 05 stycznia 2016 r.
Szczepan Olejnik specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli 98494 z dnia 31 grudnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka kontrolowana Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Chełmie,
22-200 Chełm, Pl. Niepodległości 1, (dalej: „PINB” lub „Inspektorat”).

Kierownik jednostki kontrolowanej Marzena Pomiankiewicz – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Chełmie (dalej: „Powiatowy Inspektor”).

(dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie¹ Najwyższej Izby Kontroli jedynie osiem z 18 badanych obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego, przekazanych do użytku w latach 2012-2014, zapewniało dostęp do budynku oraz posiadało sanitariaty dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane² i wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³. W pozostałych 10 (55,6%) pochylnie po których poruszają się na wózkach inwalidzkich osoby niepełnosprawne

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz.U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm. – dalej *Prawo budowlane*.

³ Dz. U. z 2015 r., poz. 1421. – dalej *rozporządzenie MI*.

niezabezpieczone były krawężnikami i poręczami, brakowało pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub była w nich ograniczona powierzchnia manewrowa. Powiatowy Inspektor podczas przeprowadzanych kontroli obowiązkowych⁴ sprawdzał zgodność wybudowanego obiektu z projektem architektoniczno-budowlanym w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tych obiektów przez osoby niepełnosprawne. W dwóch przypadkach w ramach kontroli obowiązkowej Powiatowy Inspektor stwierdził niezgodność obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym w zakresie zapewnienia dostępu do budynku dla osób niepełnosprawnych w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich i wydał postanowienia o nałożeniu kary. W sprawach tych w wyniku podjętych działań inwestora oraz prowadzonego postępowania naprawczego dostosowano budynki do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ewidencję budynków rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania oraz ewidencję decyzji, postanowień i zgłoszeń, o których mowa w art. 82b ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego Powiatowy Inspektor prowadził rzetelnie i zgodnie z obowiązującym wzorem.

W postępowaniach administracyjnych związanych z wydaniem pozwolenia na użytkowanie obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego stwierdzono, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie, Powiatowy Inspektor nie informował stron na piśmie o prawie zapoznania się z aktami sprawy (art. 73 Kpa⁵) i wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji w sprawie zebranego materiału dowodowego oraz zgłoszonych żądań (art. 10 § 1 Kpa), co naruszało art. 14 § 1 Kpa. Ponadto w dwóch przypadkach, w których postępowanie dotyczące wydania pozwolenia na użytkowanie zakończone zostało po upływie dwóch miesięcy, wbrew art. 36 Kpa nie poinformowano stron o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i przeprowadzone przez PINB kontrole obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach 2012 – 2014 kontrolę obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przeprowadzało łącznie sześciu pracowników Inspektoratu, którzy posiadali uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Każdy pracownik, przeprowadzający kontrolę, został upoważniony przez Powiatowego Inspektora do przeprowadzania kontroli obowiązkowych obiektów budowlanych oraz do przeprowadzania kontroli obiektów budowlanych i robót budowlanych na terenie powiatu chełmskiego w zakresie regulowanym ustawą.

(dowód: akta kontroli str. 10-34)

⁴ Badaniem objęto 18 spośród 41 spraw zakończonych wydaniem pozwolenia na użytkowanie obiektu użyteczności publicznej/budynku wielorodzinnego.

⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23).

1.2. W okresie objętym kontrolą do PINB nie wpływały skargi i wnioski obywateli dotyczące niedostosowania obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 91)

1.3. „Ewidencję obiektów budowlanych rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania” prowadzono od 2003 r. Była ona zgodna ze wzorem zawartym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia ewidencji rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania obiektów budowlanych⁶ i stosownie do § 2 ww. rozporządzenia prowadzona była w formie trwałej księgi o formacie A-4 z ponumerowanymi stronami, zabezpieczonymi przed ich usunięciem lub wymianą. Ewidencja była na bieżąco aktualizowana.

Zgodnie z „Ewidencją obiektów budowlanych rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania”, w poszczególnych latach 2012 – 2014 Powiatowy Inspektor wydał odpowiednio 9, 8 i 8 decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie budynków użyteczności publicznej. Ponadto w 2012 r. Powiatowy Inspektor wydał jedno pozwolenie na użytkowanie mieszkaniowego budynku wielorodzinnego.

Oprócz ww. decyzji w latach 2012-2014 wydano jeszcze 16 decyzji⁷ o pozwoleniu na użytkowanie rozbudowywanych lub nadbudowywanych budynków użyteczności publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 35-40, 107, 145)

Zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 2 Prawa budowlanego Powiatowy Inspektor prowadził ewidencję decyzji, postanowień i zgłoszeń, o których mowa w art. 82b ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego. W latach 2012 – 2014 Ewidencja pozwoleń na budowę otrzymanych od organu architektoniczno-budowlanego objęła łącznie 2015 pozycji, natomiast Ewidencja zgłoszeń robót budowlanych niewymagających pozwolenia, przekazanych przez Starostwo w Chelmie objęła łącznie 4679 zgłoszeń.

(dowód: akta kontroli str. 51-63)

Zgodnie z wyjaśnieniami, Powiatowy Inspektor po otrzymaniu od administracji architektoniczno-budowlanej kopii ostatecznych decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z projektem nie dokonywał analiz otrzymanych projektów pod kątem zawarcia w nim ustaleń i warunków określonych w przepisach. Analiza decyzji i załącznika pod względem zgodności z przepisami nosiłaby znamiona kontroli działalności organu administracji architektoniczno-budowlanej, a kontrolę taką w stosunku do starosty wykonuje stosownie do art. 84b ust. 1 ustawy Prawo budowlane wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego. Ustawodawca enumeratywnie określił zadania powiatowego inspektora nadzoru budowlanego jako organu pierwszej instancji w art. 83 prawa budowlanego i nie przypisał mu uprawnień kontrolnych w stosunku do organów administracji architektoniczno-budowlanej. Wskazał, że po otrzymaniu kopii ostatecznych decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego były one rejestrowane i archiwizowane wraz z załącznikami.

⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1130 - dalej „rozporządzenie w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia ewidencji”.

⁷ 2012 r. - 2 decyzje, 2013 r. – 7 decyzji oraz w 2014 r. – 7 decyzji

Jak zaznaczył decyzja o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z projektem były wykorzystywane przez Inspektorat przy prowadzeniu kontroli obowiązkowych, kontroli budów oraz przy kontroli zawiadomień o zakończeniu budowy obiektów budowlanych.

(dowód: akta kontroli str.161)

1.4. W styczniu każdego roku objętego kontrolą, Powiatowy Inspektor ustalał plan kontroli. Przedmiotem planowanych kontroli były kontrole budów realizowanych na podstawie pozwolenia na budowę lub zgłoszenia obejmujące swoim zakresem zgodność prowadzonych robót budowlanych z zatwierdzonym projektem budowlanym. W ramach tego zakresu planowymi kontrolami zamierzano objąć w 2012 r. - roboty budowlane dotyczące 40 obiektów w tym jednego budynku użyteczności publicznej; w 2013 – roboty budowlane dotyczące 35 obiektów w tym jednego budynku użyteczności publicznej oraz w 2014 - roboty budowlane dotyczące 40 obiektów w tym dwóch budynków użyteczności publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 41-49)

Skontrolowano wszystkie spośród ww. zaplanowanych do kontroli budynków użyteczności publicznej, z tym, że budynek zaplanowany do kontroli w 2012 r. skontrolowany został na wniosek inwestora w ramach kontroli obowiązkowej. W wyniku przeprowadzonych kontroli planowych, w jednym przypadku stwierdzono odstępstwo od pozwolenia na budowę (dotyczyło m.in. zmiany usytuowania podjazdu dla osób niepełnosprawnych). Inwestor okazał kontrolującym rysunki zamienne z naniesionymi poprawkami przez projektanta. W pozostałych dwóch przypadkach stwierdzono, że roboty budowlane w ogóle nie zostały rozpoczęte.

(dowód: akta kontroli str. 50)

Zgodnie z wyjaśnieniami Powiatowego Inspektora planowana ilość kontroli określana była na takim poziomie aby zabezpieczyć możliwość ich finansowania oraz przeprowadzenie kontroli zleczanych przez Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lublinie oraz Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w ramach przekazywanej przez Wojewodę Lubelskiego dotacji na działalność Inspektoratu. Do planu kontroli sporządzany był załącznik ze szczegółową listą obiektów, a kontrole przyporządkowywane były poszczególnym inspektorom. Lista obiektów do kontroli tworzona była na podstawie „Ewidencji budynków rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania”, których budowa nie została zakończona. Obiekty wpisywane są kolejno na listę zgodnie z numerami z ww. ewidencji. W przypadku gdy przed przeprowadzeniem kontroli planowej inwestor zawiadamiał o zakończeniu budowy lub wpływał wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie, kontrolę planową przeprowadzano dla kolejnego obiektu z Ewidencji budynków. Dla wszystkich budynków stosowane były takie same zasady doboru do kontroli. Nie obowiązywały odrębne zasady dla budynków użyteczności publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 151)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁸ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Kontrola zapewnienia w budynkach możliwości korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich, podczas udzielania pozwolenia na ich użytkowanie

Opis stanu
faktycznego

2.1. Analizą kontrolną objęto 17 obiektów użyteczności publicznej (po 6 z lat 2013 i 2014 oraz 5 z 2012 r.) i jeden budynek mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego. W kontrolowanym okresie, Powiatowy Inspektor przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie w każdym przypadku przeprowadził kontrolę obowiązkową, wynikającą z art. 57 ust. 6 i art. 59 ust.1 Prawa budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 163-174)

Podczas przeprowadzanej kontroli obowiązkowej inspektorzy PINB sprawdzali zgodność wybudowanego, rozbudowywanego, nadbudowywanego lub przebudowywanego obiektu z projektem architektoniczno-budowlanym⁹ w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tych obiektów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich.

W trakcie oględzin ww. 18 obiektów (wybudowanych na podstawie pozwoleń na budowę wydanych przez Starostę Chelmskiego), przeprowadzonych przez NIK stwierdzono, że 10 poddanych kontroli było niedostosowanych do korzystania przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich. W obiektach tych nie były spełnione w różnym stopniu warunki określone w przepisach §§ 18 ust.1, 55 ust. 1 – 2, 71 ust.1, 86 ust. 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia MI:

- w czterech budynkach (sklepy¹⁰) nie było pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w dwóch budynkach dostęp do wyższej kondygnacji możliwy był za pomocą schodolazu¹¹, w trzech przypadkach dostęp do budynku został zapewniony po pochylni, która nie została wyposażona w obustronne poręcze¹², w pięciu przypadkach w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych nie zapewniono przestrzeni manewrowej o wymiarach 1,5 x 1,5 m¹³ i w jednym przypadku na parkingu nie zapewniono miejsca postojowego dla samochodu niepełnosprawnej¹⁴. W dwóch przypadkach¹⁵ inspektorzy nadzoru budowlanego stwierdzili niezgodność w protokole z kontroli obowiązkowej z zatwierdzonym projektem architektoniczno-budowlanym. W pierwszym przypadku stwierdzono niezgodność w zakresie wykonania pochylni dla osób niepełnosprawnych (przypadek ten w zakresie dalszego postępowania został opisany w pkt. 3 wystąpienia na str. 9-10), przez co nie został zapewniony dostęp do budynku dla osób niepełnosprawnych. W protokole z ponownie przeprowadzonej kontroli w sprawie dotyczącej usunięcia nieprawidłowości

⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁹ w części zakwalifikowanej jako budowa,

¹⁰ NB.7353/135/2012, NB.7353/117/2013, NB.7353/12/2013 i NB.7353/360/2013

¹¹ NB.7353/133/2012 i NB.5142-31/14

¹² NB.7353/135/2012, NB.7353/136/2013 i NB.7353/405/2013

¹³ NB.7353/139/2012, NB.7353/199/2012, NB.7353/136/2013, NB.5142-6/14 i NB.5142-31/14

¹⁴ NB.7353/199/2012 (w branży drogowej nie przewidziano także stanowiska postojowego dla samochodu osoby niepełnosprawnej).

¹⁵ NB.7353/135/2012 i NB.7353/117/2013

stwierdzonych w trakcie kontroli obowiązkowej ustalono, że pochylnia dla osób niepełnosprawnych, a w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich została wykonana o nachyleniu 7,8 %. Fakt ten został potwierdzony podczas przeprowadzanych oględzin. W drugim przypadku stwierdzono brak zgodności w zakresie wykonania pochylni¹⁶ oraz próg przy drzwiach wejściowych do sali sprzedaży o wysokości 4 cm. Podczas drugiej kontroli obowiązkowej stwierdzono zgodność obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym w ww. zakresie. Potwierdziły to także przeprowadzone oględziny (przypadek ten w zakresie dalszego postępowania został opisany w pkt. 3 wystąpienia na str. 10-11).

(dowód: akta kontroli str. 163-174, 175-334, 335-359, 401)

Powiatowy Inspektor wyjaśnił, że „stwierdzone podczas kontroli obowiązkowych prowadzonych z upoważnienia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Chełmie przypadki nie zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich dotyczyły wykonywania robót budowlanych – błędów wykonawczych – spadek pochylni, zbyt wysoki próg. Inspektorzy podczas kontroli obowiązkowej nie badają przestrzegania przez projektantów przepisów stanowiących o konieczności zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektu użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne.”

(dowód: akta kontroli str. 312)

W okresie kontrolowanym Powiatowy Inspektor nie wszczywał postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej projektantów.

(dowód: akta kontroli str. 369, 372)

2.2. Powiatowy Inspektor prowadził postępowania administracyjne w sprawie wydania pozwolenia na użytkowanie bez zbędnej zwłoki. Decyzje o pozwoleniu na użytkowanie wydawane były po upływie od 4 do 28 dni. Tylko w dwóch przypadkach na 19 zbadanych postępowań, decyzja taka została wydana po upływie 68 i 79 dni od wszczęcia postępowania. Decyzje te, wydane zostały po otrzymaniu rozstrzygnięć od Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lublinie dotyczących postanowień o nałożeniu kary, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli obowiązkowej (art. 59f ust. 1-5 Prawa budowlanego). Z zachowaniem terminów określonych w art. 59c ust. 1 Prawa budowlanego organ zawiadamiał inwestorów o terminie obowiązkowej kontroli oraz przeprowadzał kontrolę obowiązkową.

W każdej ze zbadanych 18 spraw przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie inspektorzy PINB przeprowadzili kontrolę obowiązkową na podstawie art. 59a Prawa budowlanego. W każdym przypadku protokół kontroli obowiązkowej odpowiadał wymogom określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie wzoru protokołu obowiązkowej

¹⁶ o nachyleniu 11,6 %

kontroli¹⁷. Decyzje o pozwoleniu na użytkowanie zawierały wszystkie elementy wymagane art. 107 Kpa. Od żadnej z ww. decyzji nie złożono dowołaania..

(dowód: akta kontroli str. 152-153)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Stwierdzone w 10 zbadanych przypadkach odstępstwa od wymogów określonych w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane i przepisach techniczno-budowlanych wydanych na jej podstawie, polegające na braku w budynkach użyteczności publicznej krawężników i poręczy przy pochylniach, sanitariatów i właściwej powierzchni manewrowej w tych pomieszczeniach dla wózków inwalidzkich i braku dostępu na wyższą kondygnację, mogły być wyeliminowane przez pracowników PINB już na etapie kontroli robót budowlanych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. W prowadzonych postępowaniach administracyjnych nie informowano stron na piśmie o prawie zapoznania się z aktami sprawy (art. 73 Kpa) i wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji w sprawie zebranego materiału dowodowego oraz zgłoszonych żądań (art. 10 § 1 Kpa), co naruszało art. 14 § 1 Kpa. W aktach żadnej ze zbadanych 18 spraw nie zamieszczono pisemnej informacji w tym zakresie.

Powiatowy Inspektor wyjaśnił, że strony postępowań administracyjnych dotyczących wydania pozwoleń na użytkowanie obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych wielorodzinnych miały możliwość wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów. Informację o przysługującym im prawie inwestorzy otrzymywali ustnie w trakcie kontroli obowiązkowej. Nie było to utrwalane w formie pisemnej. Ponadto zwrócił uwagę, że procedura wynikająca z prawa budowlanego zapewnia zapoznanie się inwestora ze wszystkimi dowodami i materiałami zgromadzonymi w trakcie postępowania. Większość dokumentów postępowania administracyjnego pochodziła od inwestora. Do wniosku o pozwolenie na użytkowanie inwestor był obowiązany dołączyć dokumenty wymienione w art. 57 ust. 1, 1a, 2 i 3 Prawa budowlanego. Pracownicy PINB przeprowadzają w postępowaniu kontrolę obowiązkową, o której inwestor jest zawiadamiany pisemnie, a jeden egzemplarz protokołu kontroli obowiązkowej bezpośrednio po jej przeprowadzeniu jest przekazywany inwestorowi. W trakcie kontroli obowiązkowej strona może wnieść uwagi, które odnotowywane są w pkt 10 protokołu kontroli. Na każde wezwanie stron prowadzonych postępowań udostępniano akta i umożliwiano sporządzanie notatek, kopii i odpisów.

Powiatowy Inspektor poinformował, że po przeanalizowaniu procedury wprowadzono zmianę polegającą na informowaniu strony w formie pisemnej

¹⁷ Dz.U Nr 132, poz. 1231

o prawach wynikających z art. 10 i 73 Kpa bezpośrednio po zakończeniu kontroli obowiązkowej. Zasada ta jest stosowana od 12 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 153, 155-157)

2. W postępowaniach administracyjnych, w których Powiatowy Inspektor nie wydał decyzji w terminach określonych w art. 35 Kpa, nie informowano stron, stosownie do art. 36 Kpa, o niezakończonym postępowaniu w terminie.

Dwie sprawy zakończone decyzjami¹⁸ z 29.08.2012 r. o udzieleniu pozwolenia na użytkowanie oraz z 12.12.2012 r. w której odmówiono wydania pozwolenia na użytkowanie, trwały odpowiednio 79 i 68 dni. W postępowaniach tych wydano postanowienia o nałożeniu kary, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli obowiązkowej, a decyzje rozstrzygające wydano po uprawomocnieniu się ww. postanowień. W postępowaniach tych nie poinformowano stron o niezakończonym postępowaniu w terminie i nie wyznaczono nowego terminu załatwienia sprawy.

(dowód: akta kontroli str. 64-89, 92-127, 152)

Zgodnie z wyjaśnieniami Powiatowego Inspektora, w przypadku nie załatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 Kpa generalnie stronom przekazywane były informacje stosownie do art. 36 Kpa. Uchybienie braku takiej informacji w powyższych sprawach rozstrzyganych po uprawomocnieniu się postanowień o nałożeniu kary o której mowa w art. 59f Prawa budowlanego wynikało z przeoczenia. Wskazuje, że na brak realizacji art. 36 Kpa we wskazanych przypadkach może mieć wpływ przekazywanie akt postępowania wraz z wnioskiem do organu drugiej instancji jeszcze przed upływem terminu określonego art. 35 Kpa. Zdaniem Powiatowego Inspektora utrudniona jest wówczas kontrola nad terminowością załatwienia sprawy.

(dowód: akta kontroli str. 162)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

3. Prawidłowość prowadzenia postępowań naprawczych przez Inspektorat w stosunku do inwestorów, którzy nie zapewnili warunków niezbędnych do korzystania z obiektów użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne

Opis stanu faktycznego

W latach 2012-2014 Powiatowy Inspektor, podczas dwóch kontroli obowiązkowych, stwierdził niezgodność obiektu budowlanego (budynku użyteczności publicznej) z projektem architektoniczno-budowlanym w zakresie: zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich (...).

¹⁸ Decyzja NB.7353/281/2012 z 12.12.2012 r. oraz decyzja NB.7353/135/2012 z 29.08.2012 r.

- W sprawie wszczętej na wniosek o udzielenie pozwolenia na użytkowanie z 11.06.2012 r., stwierdzono, że pochylnię dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich wykonano o spadku 13,4% co było niezgodne z zatwierdzonym projektem budowlanym. W zatwierdzonym projekcie budowlanym pochylnię zaprojektowano o nachyleniu 8%. Stwierdzona nieprawidłowość uznana została za naruszenie § 70 rozporządzenia MI oraz za istotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego i warunków pozwolenia na budowę.

Powiatowy Inspektor zgodnie z art. 59f ust. 1-5 Prawa budowlanego wymierzył karę w wysokości 15 tys. zł. Kara stanowiła iloczyn stawki opłaty ($s=500$ zł), współczynnika kategorii obiektu budowlanego (k) i współczynnika wielkości obiektu budowlanego (w) określonych w załączniku do ustawy.

Przed uprawomocnieniem się ww. postanowienia, inwestor poinformował o usunięciu nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli obowiązkowej, m.in. o wykonaniu pochylni dla osób niepełnosprawnych o spadku zgodnym z zaprojektowanym. Prawidłowe wykonanie prac potwierdzone zostało przez pracowników Inspektoratu w trakcie przeprowadzonej ponownej kontroli.

Postanowienie Powiatowego Inspektora o wymierzeniu kary, zostało uchylone przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lublinie. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w chwili orzekania przez organ odwoławczy zmienił się stan faktyczny sprawy, gdyż po wydaniu zaskarżonego postanowienia usunięto nieprawidłowości ujawnione w trakcie postępowania administracyjnego. Uznano, że w takiej sytuacji brak jest podstaw do zastosowania sankcji wynikających z art. 59f ust. 1 Prawa budowlanego. Po umorzeniu przez organ wyższego stopnia postępowania w zakresie wymierzenia kary, Powiatowy Inspektor udzielił pozwolenia na użytkowania budynku użyteczności publicznej, w którym usunięto nieprawidłowości dot. zgodności z projektem architektoniczno-budowlanym.

(dowód: akta kontroli str. 64-90)

- W drugiej sprawie wszczętej na wniosek z 5.10.2012 r. o udzielenie pozwolenia na użytkowanie sklepu odzieżowo-tekstylnego, w trakcie kontroli obowiązkowej stwierdzono wykonanie pochylni, dla osób poruszających się na wózkach, o nachyleniu 11,6% (zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym spadek pochylni winien wynosić 5%) oraz wykonanie progu przy drzwiach wejściowych do sali sprzedaży o wysokości 4 cm¹⁹. Ponadto stwierdzono m.in., że pomieszczenie sklepu wykonano o wysokości od 2,56 m do 2,92 m. W projekcie wysokość tych pomieszczeń zaprojektowano od 3,21 m do 3,65 m. Na dokonane zmiany inwestor nie posiadał decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Zgodnie z art. 59 f Prawa budowlanego, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości, inwestorowi wymierzono karę w wysokości 30 tys. zł. Po utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Powiatowy Inspektor w formie decyzji wydanej na podstawie art. 59 ust. 5 i 59f ust. 6 Prawa

¹⁹ Zgodnie z § 62 rozporządzenia MI wysokość progów nie może przekraczać 0,02m.

budowlanego odmówił wydania pozwolenia na użytkowanie oraz odrębną decyzją nałożył na Inwestora obowiązek:

- sporządzenia i przedstawienia projektu budowlanego zamiennego uwzględniającego zmiany wynikające z wykonanych robót budowlanych;
- wykonania robót budowlanych polegających na wykonaniu pochylni dla osób niepełnosprawnych poruszających się przy użyciu wózka inwalidzkiego o nachyleniu zgodnym z § 70 i 71 Rozporządzenia MI,
- wykonania robót budowlanych polegających na wykonaniu progu w drzwiach wejściowych do budynku o wysokości zgodnej z § 62 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Na wykonanie ww. obowiązków określono ponad 7 miesięczny termin. W decyzji tej pouczono stronę o treści art. 51 ust. 5 Prawa budowlanego zgodnie z którym w razie niewykonania w terminie nałożonych obowiązków zostanie wydana decyzja nakazująca zaniechanie dalszych robót budowlanych bądź rozbiórkę obiektu budowlanego lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego. Oględziny przeprowadzone w czwartym miesiącu po wydaniu decyzji odmawiającej pozwolenia na użytkowanie, przez pracowników Inspektoratu potwierdziły wykonanie obowiązków nałożonych decyzją Powiatowego Inspektora (wykonano pochylnię dla osób niepełnosprawnych zgodną z przepisami oraz wykonano próg w drzwiach wejściowych o wysokości do 0,02m.). W tym samym miesiącu Powiatowy Inspektor decyzją zatwierdził projekt budowlany zamienny oraz nałożył obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie ww. budynku. Przeprowadzona kolejna kontrola obowiązkowa potwierdziła zgodność zakończonej budowy obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym (zamiennym) m.in. w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich – w stosunku do obiektu użyteczności publicznej. Decyzją z maja 2013 r. Powiatowy Inspektor udzielił pozwolenia na użytkowanie budynku handlowego.

(dowód: akta kontroli str. 92-149)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski i uwagi

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o informowanie stron, w każdym przypadku

²⁰ Dz. U. z 2015 r., poz.1096.

niewydania decyzji w terminach określonych w art. 35 Kpa, o niezakończonym sprawie w terminie, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 29 lutego 2016 r.

Kontroler:

Katarzyna Kuzioła

Inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....

.....

Szczepan Olejnik

Specjalista kontroli państwowej

.....